

Inserati se sprejemajo in veljajo tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravišstvo (administracija) in ekspedicija na starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na stolnem trgu h. št. 284.

Izhaja potrikat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

VABILO

k naročevanju na

„SLOVENCA“

Za Ljubljano:

Na dom pošiljan za celo leto 9 gl. — kr.;
" " " " pol leta 4 " 50 "
" " " " četrt leta 2 " 30 "
" " " " en mesec 80 "

V administraciji sprejemati:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.;
" pol leta . . . 4 " 20 "
" četrt leta . . . 2 " 10 "
" en mesec . . . — " 70 "
posamezne številke . . . — " 7 "

Po pošti:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.;
" pol leta . . . 5 " — "
" četrt leta . . . 2 " 50 "
" en mesec . . . — " 90 "
posamezne številke . . . — " 8 "

Naročnina se pošilja najceneje po poštnih nakaznicah (Postanweisungen).

Vredništvo.

Bodi mož beseda, framason!

Nedavno je v Parizu v neki družbi, kakor pripoveduje „Monde“, neki framason ali prostomavtar iz Brazilijske spregovoril tako-le: „Ali si katoliška cerkev tudi sedaj spet iz boja, katerega je beznica ali loža v starem in novem svetu zavzdignila proti njej, vzmaga kot zmagovalka; ako se izvije zopet iz mreže, katero smo, da jo zadušimo, vrgli čez njo, ho-

čem jaz biti prvi, ki veruje v njeno božanstvenost; kajti njej na blagor zgodilo se je čudo.“

Da bi pač vsi dvomeži, vsi malosrčneži te besede framasovne dobro vtisnili si v spominj ter spolnili z njim sklenjeno obljubo, kadar se čudo zgodi. Čudo to, predrzno sicer zahtevano, se bode spolnilo, in že danes začnjenja se spolnovati, kar slehern lahko vidi, kdor ima oči in počutkov svojih še ni zaprl v trpljenji in zmotnjavah tega življenja. Pa tudi res le čudež more cerkev oteti iz rok njenih sovražnikov, nobena človeška razumnost je rešiti ne more iz mreže, v katero je zamotala jo hudobija; le božja roka sama, katero pa že milo čutimo, jo pripeljati more k obetani zmagi.

Istina je, kar je rekel nekdanji Donoso Cortes: „Hudo vzmaga nad dobrim vselej naravno, Bog pa vzmaga nad hudim vselej s činom svoje svobodne volje vladarjeve; to se je zgodilo v dobi, ktera se pričinja z vesoljnim potopom ter končava s prihodom Gospoda našega Jezusa Kristusa, in isto se bo zgodilo po spričevanju svetega pisma v dobi, ktera se izteka in razprostira od prihoda Gospoda našega, kot rešitelja človeštva, do prihoda njegovega v slavi in veličanstvu kot sodnika človeškega rodu. Postava pa, ktera se prikazuje v začetku, v sredi in na koncu časov, je božja postava, ktera zemljo drži v svoji oblasti; postava, ktera vodi razvoj človeštva, in ktera se sveti iz zgodovine. Jaz je nisem iznašel, a videl sem jo.“

Kakor je v teh največjih dogodbah Bog človeštvu očitno pokazal podobo svoje vsegamogočnosti, tako vlada ravno ta vsegamogočnost brez izjemka o vseh časih zgodbe človeštva ter daje cerkvi njej odkazano podporo.

To vladanje pa ni vselej neposredvano; človeško delovanje je, po katerem se izvršujejo dela božja, bodi si proti volji, bodi si brez volje, bodi si z voljo. Delati moramo za-nj vsi, kakor mora tudi človeštva sovražnik, kteri je le protivoljni rob ali suženj božji.

Tudi zdaj deluje vse marljivo v smislu vlade božje, da izvije cerkev iz mreže njenih sovražnikov. Pa skoraj z boljim vspehom od prijateljev njenih delujejo sovražniki, kar je pač očitno znamenje roke božje.

Trd zaspanec vlegel se je bil na katoliški svet in oklenilo se ga je bilo nevarno zaupanje do pozemeljskih mogotcev ali veljakov, neka zadovoljnost z lažnjivim mirom, njegovimi veseliciami in pokojem njegovim vkradla se je bila pastirjem in čedam v srce. V nasprotljej s svetom je bil postavil Gospod svojo cerkev in v njem jo hoče vedno imeti, kar je tudi pravo znamenje izvrševanja njenega poklica, in — ta je bil skor zginil. Velika, prav velika je bila nevarnost! Z vernostjo je zginjala tudi pravost mehkužnemu človeštvu. Res je, kar pravi bistroumni Eötvös: „V duhu hitro se razširjajočega obrtništva (industrijalizma) vzrastel je krščanstva najhujši sovražnik, mnogo nevarniši od kterekeoli napačne modrije (filozofije), kajti ne pri glavi, pri srcu prične se popačenje. Kteri hujši nasprotljej dal bi se misliti od tega, ki je med vladajočim načelom našega sedanjega obrtništva, samopridnosti, pa med vladajočim načelom krščanstva, vzajemnosti zatajevanja! Da se človeštvo iztrga iz nevarnosti in da brez otebe ne zapade duhu tega obrtništva, pusti Bog, da se blodnja razraste v prsteno drugarstvo (v materijalistični socijalizem), čegar pošast bode prej ali slej

Podlistek.

Sedanjim Črtomirovcem in Valjahunovcem.

Na Bitnjah v Bohinju 8. septembra 1874. Vojska je huda reč, posebno kadar gre za cerkev in vero. — Bilo je v drugi polovici VIII. stoletja — nekako ta-le čas, da so tod po naših krajih razsajale hude vojske — za vero, poslednje med poganskimi in krščanskimi Slovenci, in končale se s tim, da so premagali kristijanjske.

Bere se, da po naših krajih, koder zdaj stanujemo Slovenci, je zgodaj vstanovilo se krščanstvo, v drugi polovici I. stoletja po Kristusu že, nekako po sv. Hermagoru in Fortunatu, ktera sta še sedaj zavetnika naše škofije in kterima v spominj v Celovcu krepko deluje Mohorjeva družba v ta namen, da se po bukvah v duhu krščanske vere prava olika razširjuje med Slovenci. Zgodaj so nastale škofije, zaslovlele lepe cerkve v II., III. in IV.

stoletji po naši in bližnjih deželah; kar nastopi veliko ljudsko preseljevanje, in — divji narodi so jih zopet zatrli in pokončali. Naselili so se novi narodi po zapadu, in Slovenci, kakor sploh učijo, v drugi polovici VI. veka tod stanovitno. Bili pa so tedaj še ajdje ali pogani. Sveta krškanska cerkev je koj tudi za-nje poskrbela, in pošiljati jela med nje svoje učeničke — največ od južne laške strani, od Ogleja, potlej od zapadne frankovske, vzlasti bavarske strani, od Solnograda, in spreobračali so se pridno Slovenci, poprijemali krščanske vere, in nastale so med njimi zopet lepe cerkve krščanske ob jugu in severju.

Najdalje so malikovali, kakor pripoveduje nam povestnica, Slovenci tod v gorah — pod Triglavom. V Bledu na otoku imeli so vežo ali hram na čast boginji Živi, kteri je služil Staroslav, in temu hči bila je Bogomila. Tu v našem okraju vladal je Črtomir, in ta nadejal se je, da za nevesto dobi lepo Bogomilo. Toda — preden se to zgodi, vstane boj. Bavarci pomagajo koroškimi Slovencem, in po smrti Kajtimarovi pridere sin njegov Valjahun s tremi vojskami na Kranjsko, da si podvrže vse še

poganske Slovence. Kristijanjske zmagujejo, poganje se umikajo in držijo se naposled le še na trdnjavi Črtomirovi, na Ajdovskem Gradcu, kjer pa jih premagati preti lakota. V viharji noči planejo iz grada, strašen boj se vname, morda prav tu — na Bitnjah — pravo mersarsko klanje, popadajo skor vsi, a Črtomir se otme, beži k jezeru bohinjskemu, znau ribič ga prepelje v zavetje, k Savici. Tu naroči ribiču, naj se poda do Bogomile ter naj mu prinese drugo jutro k slapu od nje novice žalostne ali vesele. Drugo jutro vrne se ribič, pa glej! z njim pride Bogomila in z njo krščanski duhoven. Tu pri Savici Bogomila razodene Črtomiru, da je kristijana, in pripravi tudi njega, da se dá krstiti, da gre v Oglej, kjer postane mašnik in potem med svojimi rojaki razširjuje in utrjuje pravo sveto vero in cerkev Kristusovo. Tako se bere v starih bukvah zgodovinskih (Valvazor VII, 2) in se popeva v mili pesmi: „Krst pri Savici“.

Pa porečete, čemu nam pripoveduješ danes to — danes, kadar obhajamo veseli god rojstva device Marije? — Zato, ker menim, da se v duhovnem pomenu lepo obračati dá na

obrotniško obdivjanost umejila ter krščanska načela v redovni, na vzajemnost, ne pa na izmolžnjo oprti obrtniji pripravila spet k vladanju.

Nevarnost, v kateri je že človeštvo skoraj popolnoma — z dušo in s telesom — podalo se državi ter svojo duhovno prostost zgubilo v njej, odmika se po čudoviti vladbi božji s tem, da država v neznanski slepoti dočakati ne more trenutka, češ, da prevzame gospostvo namesto Boga, in da s svojimi vstavami narode hudo jemlje v strah ter cerkev siloma že pahati pričjenja iz njenega duhovnega sveta, kar pa vzbuja poslednje iskrice skor zamrle svobode. Vspeh se nam že prikazuje na Nemškem. Kar naj bi odpad siloma ali zvijačno pospeševalo, prav to navdušuje kristijane, da se tim zvestejše drže cerkve, ktera pa ravno v potrpljenji prikazuje svojo čudovito božjo moč.

Določno pa je konec storjen preširni slabosti, ktera mir oklicuje, kjer miru ni; ktera bi resna načela krščanska vgladila rada v duhu posvetnem; ktera bi v življenji, v vedi in umetnji z duhovite višave krščanstva spustila se rada v nižave mehkužne posvetnosti. Pripustil je Bog, da svet svoj odpad in norost svojo dožene do najsurovejše prsténosti (materijalizma); da ljudje pravijo, češ, da so izvili se iz neke prvotne tančice, ter da niso prišli stvarjeni iz njegove vsegamogočne očetovske roke. Kteri se popolnoma in nalašč Bogu odpovedati nočejo, tem zaničljivo obračajo hrbet in dajó jim na zbiranje le, da ali kar v brezdnó gredo za njimi, ali pa do cela in iz vsega srca vračajo se k Bogu.

Tako dovršuje On, čegar prečudno moč lahko beremo na vsaki strani v bukvah zgodovine, tudi zdajle očitno pred nami čudo, po katerem je v veri svoji ravnati se obetal uni framon iz Brazilije. Da se po Bogu rešuje človeštvo, k temu pomagati smo dolžni tudi mi vsakteri po svojem stanu, ki pa v ta namen nikar ne tirjajmo za našo vero novih, še bolj očitnih dokazov, temuč bodimo vsaj lastnim obljubam svojim vsegdar — mož beseda! (Cf. D. Recht. Nr. 194.)

Politični pregled.

V Ljubljani 25. sept.

Avstrijske dežele.

Na **Dunaji** vleče zdaj vso pozornost občinstva in časnikov na-se ekspedicija vrasedanjanje cerkvene in verske zadeve sploh ter posebej na Njo, ktera Bogu od nekdanj mila v sedanjih Bitnjah tudi nam sprosila bode srečen konec. Kako? —

Vojske so bile v VIII. stoletji za vero in cerkev — hude in krvave; vojske so tudi v XIX. veku, ne sicer z ognjem in mečem, pa vendar nič manj britke in hude. — Vsaj ste že slišali, da so pred nekaj leti sedanjemu poglavarju katoliške cerkve, papežu Piju IX., vzeli državo in vso deželjsko oblast, in kako so stiskati in preganjati jeli sveto cerkev po mnogih deželah, tako jo preganjajo sedaj posebno po Nemškem. Znano vam je, da z mnogimi duhovni v ječah tičijo ondi že štirje škofje, pravi nasledniki apostelski, in zakaj? Zato, ker govorijo in delajo po zgledu apostelnov: „Boga moramo bolj slušati, kakor ljudi“. Brali ste lahko in slišali, kako preganjajo po Pruskem duhovne redove, menihe in nune, sem ter tje. — Tudi pri nas se pripravljajo na enake boje. Kdaj se sprožijo in kje, kdo vé? —

(Dalje prih.)

čajoča se od severnega pola. 23. t. m. je dospela ladija v Hamburg, kjer je bila slovesno sprejeta. „N. fr. Presse“ ima telegram 5000 besedi, ki popisuje potovanje in trpljenje popotnikov. Danes 25. t. m. popoldan so prišli na Dunaj, kjer je bil sprejem zopet veličasten. — Vladni list prinaša razglas ogerskega ministerstva, s katerim se vpelje od 1. oktobra zopet colnina za žito in sočivje.

Moravski deželni zbor je sprejel premembo opravnega reda tako, da se odslej zapisniki preteklih sej ne bodo več brali v zborih, marveč v posebni sobi na mizi ležali, kjer jih bo lahko vsak poslanec pregledal. Bi bilo tudi pri nas dobro, kajti z branjem zapisnika se trati le čas, koristi pa ta formaliteta nobene nima.

Peštanski vladni list naznanja, da je Živkovič za karlovškega škofa potrjen.

Vnanje države.

Španjska. Po poročilu madridske „Iberie“ je bilo rodovinsko posvetovanje pri Don Karlosu, nazoči pa so bili vojvoda parmazanski, grof Cazerta in grof Bari; razsodilo se je, da je Don Karlos edini zastopnik štirih vej rodovine Bourbonske, ki bi imel eventuelno pravico do francoskega prestola.

Španjski list „Pol.“ želi, da bi se zvezale vse evropske moči zoper Karliste, če bi Francoska ne zaprla svojih mej. Nič drugega ne?

O vojski na Španjskem se iz Tolose telegrafira, da so Karlisti vzeli z bodalom vas in cerkev Binrum.

Kakor se sliši, utegne še maršal Bazaine prevzeti kako poveljništvo na Španjskem. Med njegovimi pismi se je našlo namreč pismo generala Zabale, ko je bil še vojni minister in nadpoveljnik severne vojske španjske.

Tudi v Siciliji se nekaj kuha. Zaprtih je več članov „Camore“ in kakor se boje, utegne se napraviti punt za kralja Karola španjskega.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane 24. sept. (Kdo je „sovražnik domovine?“) „Laib. Schulzeitg.“ št. 16. pravi po besedi: „Mi delamo v službi novih šolskih postav, in teh se moramo držati s celim svojim srcem; smo pa v daljši ridi tudi gorki (morebiti celo vroči ali razbežljivi) prijatelji ustavovernosti, ktero pospeševati se nam dela za dolžnost. Kdor drugače misli, je očiten sovražnik domovine in nima pravice do imena ljudskega omikovalca.“ — Mohamedani so vsi zaverovani v mesec, njih pravljica kremlja, da je bil mesec nekdanj z neba doli stopil in se zmuznil skoz rokav njihovega preroka. Ta mesec nekterih šolnikov je prazna dozdeva, da zdaj bojo učitelji kdo vé kako gospodje in vradniki, nenavezani na duhovne in na cerkev; rokav, skoz kterega je mesec smuknil, so pa šolske postave, kterih se boje morajo držati „s celim svojim srcem“ in blezo tudi s celo svojo dušo. Naj gredo tedaj spat vsi veliki politikarji in državniki s svojim naukom „o trpnem (pasivnem) upor“, zakaj tega ne razume nihče, razun ljubljanske nemške „šolmašterice“, po ktere modrosti je sleherni „sovražnik domovine“, kdor ni „gorek prijatelj“ novih šolskih paragrafov, ki so se že sto- in stokrat spreminili, kar se šolska vrata odpirajo in zapirajo, in se gotovo še bodo.

V ravno tem spisku list omenja, kako bi se pomanjkanju učiteljev pomagalo; kdo pa bo imel veselje do učiteljskega stanú pri takem trinoštvu, kakoršnega zahteva „Schlztg.“

ktere vitezi hočejo učitelje vstavoverske nad vse vstavoverstvo samo, ako je tudi trpni upor „sovraštvo domovine!“

Ta čudna ljubezen do trinoštva se razodeva tudi v zistematičnem gnanji za šolsko nasilstvo ali „Schulzwang“, kterega noben človekoljuben narod v taki meri ne zagovarja. Napoveduje namreč, kako bode v kimovski učiteljski konferenciji treba mahati po krajnih šolskih svetovalcih, ako so otroci neredoma v šolo hodili. Se vé, tem „svobodoljubnim“ možicelnom je čisto po godu, da naj se živina sama pase, mali otročiči se sami varujejo, naj se žito samo žanje, da le vsi za kaj porabljeni otroci v šoli presede ali pa puške nosijo. Ti ljudje imajo malo djanskega uma, še manj pa srca. Vsaki trenutek zašumi iz njih ust „napredek“; toda ta napredek človeštva meri manj na napredovanje v duhovnem in nravnem, kakor pa v počutnem, nejeverskem in brezverskem pomenu, ob kratkem: napredek ta je rakova pot, ki mora davke plačujoče ljudstvo na nič spraviti.

Spomina vredno je godrnjanje tega sovražljivega lista zaradi tega, ker so kateheti postavljeni pred drugimi učeniki. Veča omika, ktere imajo sicer ti gospodiči polna usta, blezo temu pretresanju nič ne velja in tudi to ne, da vsi duhovni so se učili metodike in katehetik, in več družih tvarin, ki nauk tičejo, da molčimo o stanu samem, kteremu omikani in neomikani narodi posebno spoštovanje skazujejo. Tudi pri 2. mestni šoli, se to očitjanje ponavlja. Denite drugo leto častihlapnega moža v okvirniku prav gori visoko! Kar nepraktični pretresovalec zaradi slabe discipline očita prvi mestni ljudski šoli, je precej neslano, pa tudi lažnjivo, ako meni, da poprejšnja šola je merila le na omiko nekega „izvoljenega dela“, — ali da kateheti obdelujejo le glave pri šolarjih, srca pa pušajo mrzla in prazna.“ Sicer kdor posluša krič in večidel strahotno razsajanje otrok mestnih, kadar se derve iz šolskih sob, bode težko verjel, da je v 1. mestni ljudski šoli veči nered, kakor je tukaj. — Ako dalje pretresač očita gg. učiteljem pomankljivo nemščino, bi mi le-tem svetovali, naj pokličejo viteze nemškega lista na odgovor: 1. kako je pa pri njih s slovenščino; in 2. ktero je pri naših šolah bolj potrebno, nemščina ali slovenščina?

(Konec prih.)

Iz Žužemberka, 21. sept. (C. k. hausirar). Da je naš okrajni glavar prijazen, sladak ko med, to ve vsak, ki ga pozna; toda, da je on tudi tako vlijuden, kakoršnega se nam je pokazal zadnje dni, tega do sedaj nismo vedeli. Prinesel nam je gospod v nedeljo nove pratike, — pač zato, da bi vedeli, kdaj imamo praznovati god kacega svetnika, ktere dni je sejati to ali uno žito, kdaj bo zopet imeniten sejm v kraji? — Kaj še! Nova pratika dobila je nov obraz, ima veliko važnega za našega glavarja in to je vzrok, da je šel k našemu županu, mu na drobno razlagal verske postave, pokazal nespamet nabiranja pomoči za sv. očeta; in da bi naš župan vsih tih lepih naukov ne pozabil, dá mu pratiko za prebiranje, ki jo prinese od doma. Toda naš župan ni tako neumen mož, da bi na besedo vse verjel novemu apostelnju, tudi ni še popolnoma otrešel zaupanja do duhovščine; in vemo, da gospoda glavarja besede niso segle v njegovo srce. Vam pa, gospod Ekel, svetujemo, da ako imate zalogo pratik, to po kakem časopisu naznanite. Bodemo pratike potrebovali, se obrnemo do vas, ter vam odvzamemo trud, kterega vam dela pot nositi pratike iz Novega mesta v Žužemberk.

Iz Kranjskegore 23. sep. — Z veseljem smo brali pri nas po „Slovenčevem“ dopisniku z Gorenjskega sproženi glas, kateri zadeva volitev novega deželnega poslanca za radoliški okraj. Gorenci! izvoliti nam je namreč v deželni zbor vrednega naslednika bivšemu župniku brezniškemu g. Pintar-ju! Na katerega moža se nam je toraj ozreti? Istina je, da nam v sedanjih časih prizadene težavo, izbrati si takega zastopnika, ki bi se trdno držal gesla: „Vse za vero in domovino!“ zastopnika, ki bi združeval v sebi vnemo do vere in ljubezen do naše ljube slovenske domovine. Vendar — bodi ga Bog zahvaljen — še nam niso izmrli možaki, katerim smemo zaupati, še nam niso izumrli možje, kateri se niso izneverili krščanški izreji svojih pradedov in ne postali izdajice nad svojimi sobrat. Tak mož je bivši davkarski nadzornik v Postojni g. Luka Robič. Volilci! tega gospoda vam vsled omenjenega „Slovenčevega“ dopisa srčno priporočamo, volite ga za našega deželnega poslanca! Rojen je v Kranjski gori, toraj med nami; kot takemu so mu znane vse naše potrebe in pritožbe; ne manjka mu na nikakoršen način potrebnih zmožnosti, zlasti bi imeli v zadevi davkarskih reči — in kaj nas bolj teži kot davek! — v g. Robič-u nenadomestljivega zastopnika. Govori se in šepeta, da se je v najnovejšem času menda ravno zato vmaknil v pokoj, ker so se mu komisije za vravnanje zemljiškega davka pridružili sovražniki. G. Luka Robič je veren Slovenec, veren in zato vesten, značajan mož. Blagor svojega milega naroda nosi kot edino željo v svojih odkritosrčnih prsih. Peti se more o njem s Koseskim: Hrast se omaje in hrib, zvestoba Slovincu ne gane!“ Njega volite! —

Domače novice.

Ljubljana, 26. septembra.

(Deželni učiteljski shod) je končan. Več o njem bomo o priliki poročali, danes omenimo le, da so učitelji med drugim tudi sklenili zahtevati večje plače. Mi gotovo privoščimo učiteljem, če se jim stanje zboljša, a kaj bode ljudstvo reklo, kteremu se bodo s tem davki povikšali! Tudi je vtemeljenje tega zahtevanja malo nesrečno. Naslanja se namreč na to, da zaradi prepiche plače uhajajo najboljši učitelji iz dežele. S tem si pa dá vtemeljevalec slabo spričalo, kajti če uhajajo boljši učitelji iz dežele, ostajajo pri nas le slabjši. Ali so pa ti potem vredni, da se jim plača povikša in ali se jim bo povikšala? Saj je dosti družih razlogov, na katere bi se bili učitelji pri tem sklepu lahko naslanjali.

(Kakor „Narod“) že od prej pred novimi cislajtanskimi cerkvenimi in šolskimi postavami na obrazu leži in jih moli, tako tudi zdaj enako pred hrvaškimi šolskimi postavami; zraven tega pa katoliško dohovstvo po cigansko grdi in po volčje javka. Ko so sprejeli v hrvaškem zboru cerkvi krivično šolsko postavo, kakoršne vestni katoličan ne more podpirati in se mora toraj pasivni upor pričeti, pa kriči: „Gorjé nam! V celej rimo-katoliškej Evropi goni jezuitizem duhovenstvo v borbo proti modernim državnim napravam in proti državi samej. (Nesramno obrekovanje.) Sedaj je prišel tudi red na nas Hrvate. Duhovni že pletejo bič proti našim postavam itd.“ — Tako dela farizejstvo! Kadar cerkvi prav hudo rano useka in če cerkev le besedico črhne, da je to krivica, potem pa javka in tarna, kakor bi se bila njemu krivica dogodila. Take hinavšine menda še ni bilo na svetu.

Kar je pa še veliko nesramniše, je pa tarnanje dopisnika, da so Hrvatje katoličani, in v sredi čisto katoliške „Slovenije“ se ostudni „mladoslovenski“ izdajski list ne ustraši kar naravnost zabobnati: „Za Slovanstvo je velika sreča to, da je samo mali del njega rimokatolišk; obžalujem, da nismo z bizantinsko vodo krščeni.“ Kakor je ta izdajalec o vsaki priliki čehljal odpadnika Lutra in luteransko krivo-verstvo, tako je zdaj struno hvalisanja napel za razkolništvo. „Narod“ je toraj popolnoma veroizdajski list; noben Slovenec, kateri ni odpadnik od svoje vere, toraj ne more podpirati takega lista, ki mu je vse drugo dobro, samo resnica ne. Tudi nemški antikrist Bismark je „Narodov“ mož, o katerem pravi dopis iz Zagreba: Bismark to uvideva in za to uže sedaj ultramontanizem v španjskem Karlizmu pobija. (Ali zdaj vidite, zakaj veroizdajski list karliste tako krvavo črti in obrekuje?)

Po tolikih najnesramniših napadanjih na katoliško vero, največjo svetinjo narodov na zemlji, pa — poslušajte — se prislini zagrebški dopisnik v „Narodu“ z besedami: „Bodimo . . . edini, složni, narodni. Podajmo si roke . . .“ Ali more človek s petimi počutki tako delati? Poprej z gorjačo po glavi, z blatom v oči, s kremplji v lice: potlej pa božkati! Se mar edinost, sloga, narodnost z „batinami“ napravlja?!

(Pri banki „Sloveniji“) se, kakor se nam pripoveduje, doplačila pridno vplačujejo; dozdaj je doplačanih že blizo tretjina delnic; ako toraj bodo skoro še ostali delničarji vplačali, bodo tako onemogli banki zopet pomagali na noge.

(Večerna veselica) na korist Dolenjcem in Vrhničanom v ljubljanski čitalnici je bila prav živahna zabava za občinstvo, kterega se je bilo mnogo sošlo. Med nazočimi smo videli gosp. vit. Widmanna, načelnika deželne vlade, gosp. deželnega glavarja vit. Kalteneggerja in več deželnih poslancev. Moški pevski zbor čitalničin in vojaška kapela pod vodstvom g. kapelnika Šincelja sta vrlo rešila svoji nalogi in občinstvo navduševala s svojimi produkcijami. Loterija, pri kateri so dobitke bile večjidel prostovoljna darila, je prinesla revežem precejšno svoto. Gostje so se zabavali do pozne ure. — Želeti bi bilo, da bi imeli v čitalnici večkrat take večerne zabave, gotovo bi bilo občinstvo za nje hvaležno. Gospod kapelnik Šincelj — mislimo — bi se tej splošnji želji gotovo ne ustavljal. Ker ste tudi kuhinja in klet dobri, zlasti pivo izvrstno, bi bili take večere vsi prostori polni, ljudje bi se zopet bolj privadili čitalnice.

Razne reči.

— Nesreča. V logaškem gozdu so spravljali delavci dolgo drevo iz hoste. Ko vola potegneta voz, se drevo zvali z voza in zmečka nekega delavca, da je bil pri tej priči mrtev.

— Koroški učitelji so sklenili v svojem deželnem shodu v šolo vpeljati zopet šibo. Dasiravno mi nismo branitelji tepežtva v šoli, vendar pripoznamo, da je včasih šiba dobra, kar potrdi tudi star slovenski pregovor: „Šiba novo mašo poje“. Nikakor nas pa ta sklep ni tako razkačil, kakor nekatere liberalne liste; pa saj vedo, zakaj se jeze nad šibo v šoli: zato, ker bi njih zarod zatirala. Da bi se bila tisti čas, ko so ti liberalci, nemški in slovenski, hodili v šolo, šiba rabila bolj pogosto in kadar je bila potrebna, bi bilo mnogo manj spridenih študentov in breznačajnih ljudi, iz kterih se liberalci rekrutirajo. In to bi bil

dober, obče koristen nasledek šibe, katero mi le zarad tega zagovarjamo. Še zdaj bi takim ljudem šiba ne škodovala.

— Goveja kuga, ta iz Turškega skoz Hrvaško k nam zanesena pošast, se je zopet prikazala v kočevskem in novomeškem okraju, zarad tega so v teh dveh, dalje v krškem in črnomaljskem okraju, prepovedeni živinski sejmi in stopi v veljavo postava o goveji kugi. Meja ob Gorjancih proti Hrvaškemu je zaprta, tako tudi meja štajarsko-ogerska, ker v čakovskem okraju tudi razsaja kuga. Dokler ogerska vlada po svojih deželah ne pritisne z ostro postavo zarad te kuge, je ne bo konec, naj se zapirajo meje še tako skrbno.

— Slepalice. Iz Gorenjskega se nam piše, da se tam vlačijo ženske, ki na videz kupujejo cunje, ženske lase itd., v resnici pa sleparijo ljudi na drug način. Če naleti taka baba na koga, kteremu se na obrazu vidi, da je bolan, mu brž pové, kaj mu je, se ve, kar ona sama uganiti more, a nevedni bolnik ji vse verjame, kar mu čenča. Potem pravi, da za njegovo bolezen ni zdravila, le ona ima neko vodo, ki gotovo pomaga; pa ker je skuhan iz redkih zelišč, ki rastejo le po visokih gorah in v obljubljeni deželi, je tudi draga, nima vsak toliko denarja, da bi jo mogel kupiti. Na to, se ve da, bolnik popraša, koliko bi veljalo to zdravilo, in sleparica odgovori: „No, za vas, ki se mi smilite, le 5 gld.“ Če bolnik tega zneska nima, mu tudi nekoliko odjenja. Neka žena, bolna v želodcu, je prinesla steklenico take vode, za katero je dala 3 gld., kazat nekemu zdravniku in ta je hitro spoznal, da je — hruševa voda. Kmetica je rekla na to, da jo je grizlo po trebuhu, ko jo je nekoliko pila, kar se je zdravniku verjetno zdelo, ker je bila voda že precej skisana, toraj nezdrava. Take babure sleparijo na tihem in jih je težko zasačiti, ker velé bolnikom molčati, sicer bi zdravilo nič ne pomagalo, in ker jih ni več nazaj v tisti kraj, kjer so kaj svoje robe spečale. — Da bi ljudstvo naše vendar enkrat popustilo tako lahkovernost, po kateri škodo trpi!

— Tri sto let v morji. „North British Daily Mail“ piše, da minoli teden je parnik „Columba“ našel ostanke vojne ladije „Florida“, ki se je bila l. 1588 potopila v luki tabermoriški; kraj so zaznamovali s sodčiki, ki so prikljeni na sidre (mačke), prihodnje dni pa se prične vzdigovanje.

Razpis.

Služba pevovodje čitalnice ljubljanske združena s kapelniško dramatičnega društva se oddaja. Stalna letna plača je 600 gld. in dve benefi. Ponudbe z dotičnimi spričevali sposobnosti naj se pošiljajo najdalje do konca meseca septembra podpisnemu odboru.

V Ljubljani 18. sept. 1874.

Odbor dramatičnega društva.

Naznanilo.

Dramatičnega društva odbor engažira za prihodnjo gledališko saisono, ktera se bo pričela v mesecu oktobru, še nekoliko sposobnih igralnih moči — ženskih in moških — s stalno mesečno plačo. Ponudbe naj se pošiljajo odboru najdalje do konca meseca septembra.

V Ljubljani 12. septembra 1874.

Odbor dramatičnega društva.

Umrli so:

23. sept. Těvdor Traun, trgovčev sin, 9 l., — in Jožefa Koder, krojačev otrok, 4 l., oba za vnetjem vratu. — France Omejec, poštn. uradnika

otrok, 10 ur, za možg. mrtvoudom. — Reza Ma-
žar, kuharica, 54 l., za oslabiljenjem čev.
24. sept. Alfred Češko, prokurista otrok, 3 l.,
za vnetjem vratu. — Ivana Črne, komisijonarjev
otrok, 6 tednov, za drizgo. — Marija Pradovka,
gostica, 95 l., za oslabiljenjem. — Katarina No-
vakovič, zasebnikova hči, 15 l., za sušenjem
hrbtanca.

Eksekutivne dražbe.

28. sept. 3. Marije Friškove-eve iz Slivne
(451 gl.) v Litiji. — 2. Lenke Janežič-eve (1950
gl.), — 2. Mat. Lipovec-evo iz Bab. polja (820
gl.), obe v Ložu. — 1. H. Novak-ovo, Šentpeter.
predmest. njiva, (322 gl.) v Ljubljani.

Tržna cena preteklega tedna:

Mesta:	M e r n i k						
	Pšenice	Rži	Ječmena	Ovsa	Turšice	Ajde	Prosa
v Ljubljani	2.60	1.80	1.50	1.00	2.00	2.00	1.50
v Kranji	—	—	—	—	—	—	—
v Loki	2.80	2.00	—	1.10	—	2.50	2.20
v Novomestu	2.50	1.90	1.50	0.90	2.50	—	2.00
v Sodražici	3.00	—	1.90	1.20	2.40	—	2.60
v Mariboru	2.70	2.05	1.85	1.20	2.60	2.10	—
v Ptaju	2.40	1.85	1.55	0.90	2.40	1.80	—
v Celji	2.60	2.00	1.80	1.10	2.50	2.50	2.00
v Celoven	2.70	2.20	1.70	1.05	2.40	—	—
v Trstu	2.75	1.80	—	1.00	2.10	—	—
v Zagrebu	2.50	1.75	1.00	0.95	2.15	—	—
v Siseku	—	—	—	—	—	—	—
v Varaždinu	2.40	1.60	1.35	0.90	2.50	2.50	—
na Dunaju	2.70	2.05	1.50	1.05	1.95	—	—
v Peštu	2.60	2.00	1.50	1.05	2.50	—	—
v Pragi	2.90	2.40	2.10	1.45	—	—	—
v Gradcu	3.10	2.08	1.60	1.20	2.00	—	—

V And. Schreyer-jevi

prodajalnici železnega in galanterijskega
blaga in otročjih igrač v špitalskih ulicah
je razen vseh sort zeleza v palicah vedno
velika zaloga sledečih reči:

Kotli iz kotlovine (kufra), graško delo, se dajo
vzidati.
Kotli iz železa vlti, držé 20 do 100 bokalov;
se dajo vzidati.
Vratice iz različni za-nje.
Ognjišča za prihranjenje kurjave (Spasherde),
iz kositarja ali vlitiga železa.
Posode za kuho iz vlitiga železa, belo ali z
jeklenim kositarjem zacinjene.
Kozice (ponve) in vse sorte kuhinjskega orodja.
Lampe za petrolej, svečniki, možnarji in
gladniki (Bügeleisen).
Noži in vilice, štajarski in angleški izdelki.
Zlice in zajemalnice (šefje), iz kitajskega sre-
bra, pakfonga, in z železom zacinjene.
Britve in škarje, prave angleške.
Nožiči za peresa, angleški, z 1 do 20 klin.
Albumi, listnice, smodnice, lovske in po-
potne torbice in denarnice.
Podobe svetnikov za molitvene bukvice in v
okvirih.
Rožni venci (patanoštri), križci in svetinje.
Posebno lepi nagrobni križi, krasno pozlačeni,
od 6 do 50 gld.
Kositar za strehe, črni in pocinjeni železni
kositar.
Mlinske žage iz angleškega vlitiga jekla.
Tesarske in mizarske žage.
Vsake sorte **pile in praskalnice**, kline za oble,
vzdigači in vse drugo enako orodje za mizarje
in tesarje.
Ključavnice za sobna vrata, za omare in škri-
nje itd. z vsem, kar gre zraven.
Ključke, vezila in zapahi.
Lopate, krampi, matike, sekire, gnojne
vile, coklje.
Velika zaloga **evekov iz drota** in žebeljev,
žebic, zanetnikov, šravbov.
Tudi priporočam svojo zalogo **špecerijskega**
blaga ob dunajski cesti tik deželne bolnišnice
spoštovanim deželanom, posebno mnogo častiti
duhovščini.
Naročila se izvršujejo po željeznici ali pa po
poštnem povzetju, za dobro blago se daje poročstvo.
Spoštovanjem

(49—1) Andrej Schreyer.

Tržna cena:

Reči	v Ljubljani	v Novomestu	v Kranji	v Loki	v Sodražici	v Mariboru	v Celju	v Ptaju
Masla funt	0.54	0.45	—	0.50	0.50	—	—	—
Špeha „	0.42	0.42	—	—	0.48	0.40	0.46	0.38
Leče mernik	3.—	—	—	—	—	—	—	—
Krompirja „	1.25	—	—	1.00	0.80	1.00	1.00	0.75
Fižola „	3.30	—	—	—	2.90	—	—	—
Sena cent	1.25	1.20	1.40	1.25	0.80	1.80	1.20	1.70
Sem. detelja „	—	—	—	—	—	—	—	—
Prešiči cent	2.22	—	—	—	—	—	—	—
Govedinefunt	0.30	0.26	—	—	—	0.28	0.28	0.28
Teletine „	0.26	0.30	—	—	—	0.30	0.28	0.30
Jaje za 10 kr.	5	6	—	5	5	—	—	—

V Trstu: Olje slabije po 2+—30, najbolje po
42—45 gld., sladkor 20—21 gld., kava Rio 42—55.
Java po 62—63 gl., rajž 9—12 gld. c. n. Petrolej 10
gold. cent.

Dekliška šola

pri nunah v Ljubljani

se prične

1. oktobra

zjutraj ob osmih s sveto mašo.
Učenke se sprejemajo 28., 29.
in 30. septembra.

(48—1)

Ravnateljstvo.

Jurij Dornik-ova

zaloga olja

v Trstu.

Pošilja se s poštним povzetjem (Postnach-
nahme), s plačano colnino, voznino (poštino),
posodo in vsemi drugimi stroški, do vsake po-
staje avstrijsko-ogrske monarhije, od 25 funtov
dalje. — Zapisniki cene se dobé zastonj in
franko. (4—34)

Najlepši, najcenejši
iz železa vlti

spominjki
(monumenti),

križi za altarje in veliki
križi za pokopališča,

izgotovi eni z najstanovitnejšimi, najbolj finimi bar-
vami, s pravim, najbolj finim zlatom krasno pozla-
čeni (kakor jih sicer nikjer ne znajo delati), so —
kakor že čez 20 let — še vedno na zbir v velikanski
množini in različnosti ter po najužiji že trdno dolo-
čeni ceni, ravno tako tudi c. k. priv. z železa vltite
podlage (stala — mesto kamenitih) edino le pri

C. M. Pobisch-u.

mešč. trgovcu z železjem in lastniku privilegije
na Dunaji (Wien, Währingstrasse Nr. 7 in
njegovi zalogi križev (auf der Schmelz) na-
sproti vходу pokopališča

in se pošiljajo na vse kraje.
Grobni napisi se izvršujejo
čisto po želji p. n. naroče-
valcev ali z zlato pisavo ali
pa z izbuknjeno vltitimi in
pozlačenimi črkami, kar naj-
hitreje mogoče. Obrisi in za-
pisi cene se, ako jih kdo za-
hteva, brez odloga pošljejo.
(9—29)

Zdravilske specijalitete

Gabrijel Piccoli-jeve lekarne „pri angelju“

v Ljubljani.

Naročila zunaj Ljubljane se naglo izvršujejo s poštним povzetjem — Streške
zavitkov in pošiljanja trpé naročniki. — Prodajalcem se dajo navadni odstotki.

(32—7)

Za Kranjsko edina zaloga sledečih reči:

Izkuha iz Kine in Koke. Najboljši do zdaj
želodčni liker (pijača). Ta izkuha se dela iz kinske
skorje in kokovega perja, obeje dobivam jaz naj-
boljše in prav iz vira, in tako mi je mogoče podati
zdravilo, katero sme veljati za najboljše, ker pomaga
zoper telesno slabost, izvira jo iz razdraženosti čut-
nic; dalje pomaga zoper onemoglost in vtrujenost,
ki zavira reproduktivno zmoglost, pospešuje tek krvi,
prebava je in daje različnim delom in udom života
novo moč in novo življenje.

Cena steklenice (flaške) 80 kr.

Pravo norveško Dorševo olje iz ribje
masti, katero dobivam naravnost iz Bergena na
Norveškem. Posebno se rabi ta **bergenska Dor-**
ševa ribja mast zoper revmatične bolečine,
putko, zlasti pa zoper **škrofelnje**, **pljučno**
sušico in **jetiko**, zoper začasna izpušcanja in
trpljenje čutnic.

Cena izvirne flašice 80 kr.

Voda iz lankasterskega limbarja. To vodo
v elegantnih krogih tako zelo rabiyo, da bi bilo od
več jo še posebno priporočati. Treba nam je le tiste,
ki jo rabiyo, opomniti na to, da si zberó prav dobro
sorto. Raba in skušnje so pokazale, da je najboljša
sorta tista, ki je znana pod imenom **lankasterska**
limbarjeva voda. Ona dá koži lekečo belo barvo,
je varuje prezgodnjih gub in hipoma pogladi grbe.
Ostisi je tudi raznih madežev in mozoljčkov, in
zacepi poka, ki se naredé vsled suše. Z eno besedo,
prav zaklad je za ličenje, zato jo ženstvo, kteremu

je na telesni lepoti kaj ležeče, s pridom obrajta
in rabi

Steklenica te vode velja 1 gold.

Izkuha iz skorje tamanske, zelo okrepče-
valno zdravilo zoper nakopičenje žolča in gnilobo,
kteró razkrene, ako se jemlje po malem; ako se ga
pa vzame več, goni brez bolečin in težav prav lahko
naprej, zato svetujejo zdravniki to zdravilo zlasti
tam, kjer bi bila druga enaka zdravila prebuda. Pri
prisadu v drobji in pri različnih mrzlicah za vedno
žejne bolnike pač ni prijetnejše pijače.

Steklenica velja 40 kr.

Gotovo zdravilo za mrzlico, zanesljiva po-
moč pri mrzlicah različne vrste. Da **pomaga**, to
je **dokazana resnica**, o tem se prepriča vsak
bolnik, ki ga rabi. Mrzlica, po tem pripomočku
ozdravljena, se re povrne in ne čuti se nobenih
slabih nasledkov.

Cena steklenice 80 kr.

Za zobé in zobno mesó. Ako hočeš biti
zdrav in lep, moraš imeti snažna usta in čiste zobé.
Če se zobje vsak dan ne snažijo, dajo od sebe ne-
prijeten, večkrat zelo hud duh, dobé črno ali uma-
zano barvo in začno gnjiti tako, da bolé in ne služijo
več. Nasledek tega je slaba prebava in shujšanje.
Vsemu temu pomaga vsakdanja raba moje **vode**
za usta in moke za zobé; oba krepčata zobno
mesó, ohranita sapi dober duh in zobem lepo na-
ravno barvo in branita gujilobi in riji zob.

Cena steklenice vode za zobé 60 kr,
škatljica moke za zobé velja 40 kr.

Kipeča moka (Brausepulver) škatlja . — gl. 30 kr.
Borovniško žganje, flaša „ 50 „
Repinčovo olje za ohranjenje las, flaša „ 50 „
Životna esencija, flaša „ 10 „
Životni balzam po Seehoferji, flaša „ 10 „
Mandeljnova moka (namesto žajfe) za
lepšanje in ohranjenje kože, flaša „ 10 „
Po vsem svetu znane Menotti-pastile,
gotovo sredstvo za kašelj, škatlja „ 75 „
Oksfordska esencija, c. k. izkl. priv.
S to imenitno esencijo sev enem

trenutku ozdravi najhujša zobna
bolečina, flaša „ 50 „
Prava Seidlitz-eva moka, škatlja „ 80 „
Paljanovi sirup iz Florence, zdravilstvo
za ožete gospodarje, ali domaci
zdravnik, flaša 1 „ — „
Rajževa moka, ekstrahna, nježnim
konsumentovkam priporočena za
najboljšo sorto, prijeten duh in
nizka cena, 1 škatlja „ 40 „
— 1 paket „ 10 „

Da se varujejo vsakega ponarejenega blaga, prosijo se naročevalci, da se pri na-
ročevanju obrnejo naravnost na lekarno

Piccoli „pri angelju“, dunajska cesta št. 79 v Ljubljani.

